
MARY MONTAGU

Loe läbi järgnev ajaleheartikkel ja vasta selle järel olevatele küsimustele.

VAKTSINEERIMISE AJALUGU

Mary Montagu oli ilus naine. 1715. a haigestus ta rõugetesse ja sai terveks, aga haiguse tagajärjel jäid ta nahale armid. 1717.a Türgis elades nägi ta kaitsepookimiseks nimetatavat meetodit, mis oli seal laialdaselt kasutusel. See ravivõte kujutas endast nõrgatoimelise rõugeviiruse viimist terve noore inimese nahal olevasse kriimustusse, mille tulemusel inimene haigestus, aga enamikel juhtudel ainult kergemakujulisse haigusvormi.

Mary Montagu oli nii veendunud nende kaitsepookimiste ohutuses, et lubas neid teha oma pojale ja tütrele.

Et tekitada antikehi rõugete vastu, kasutas Edward Jenner 1796.a kaitsepookimiseks sarnast haigust, lehmarõugeid. Võrreldes rõugete kaitsepookimisega, annab see ravivõte palju vähem kõrvalnähte ja ravitud inimesed ei saa teisi nakatada. Ravivõte sai tuntuks vaktsineerimise nime all.

Küsimus 1: MARY MONTAGU

Milliste haiguste vastu saab inimesi vaktsineerida?

- A Pärilikud haigused, nt veritsustõbi.
- B Viirushaigused, nt lastehalvatus.
- C Keha valest funktsioneerimisest tulenevad haigused, nt suhkruhaigus.
- D Kõik ravimatud haigused.

Õige vastus B.

Raskus: 436

Õigete vastuste protsent: 74.88%

Küsimus 2: MARY MONTAGU

Kui loomad või inimesed haigestuvad bakterite poolt põhjustatud nakkushaigusesse ja siis tervenevad, ei haigestu nad tavaliselt enam samasse bakteriaalsesse haigusesse.

Mis on selle põhjus?

- A. Organism on tapnud kõik bakterid, mis võivad põhjustada sama liiki haiguse.
- B. Organism on tootnud antikehi, mis hävitavad seda liiki bakterid enne, kui need jõuavad paljuneda.
- C. Punased verelibled hävitavad kõik bakterid, mis võivad põhjustada sama liiki haiguse.
- D. Punased verelibled püüavad seda liiki bakterid kinni ja viivad need organismist välja.

Õige vastus B.

Raskus: 431

Õigete vastuste protsent: 75.13%

Küsimus 3: MARY MONTAGU

Nimeta üks põhjus, miks soovitatakse eriti just väikeseid lapsi ja vanu inimesi gripi vastu vaktsineerida.

.....

MARY MONTAGU: PUNKTIARVESTUS 4

Õige vastus

Vastus osutab, et väikeste laste ja/või vanade inimeste immuunsüsteem on nõrgem kui teistel vms.

Kommentaar hindajatele: Pakutud põhjus(ed) peab(peavad) osutama *spetsiifiliselt* noortele või vanadele inimestele, mitte kõigile üldiselt. Samuti peab vastus osutama otseselt või kaudselt, et nendel inimestel on nõrgem immuunsüsteem kui teistel inimestel, mitte et nad on üldiselt "nõrgemad".

- Nende inimeste vastupanuvõime haigestumisele on madalam.
- Lapsed ja vanad ei saa haigusest nii kergelt jagu kui teised.
- Nad jäävad grippi suurema tõenäosusega.
- Kui nad jäävad grippi, siis põevad nad seda raskemalt kui teised inimesed.
- Sest väikeste laste ja vanemate inimeste organismid on nõrgemad.
- Vanad inimesed haigestuvad kergemini.

Raskus: 507

Õigete vastuste protsent: 61.73%